



Успешен провал: що за „космическо“ животно е това?

Новини | Наука | на 26.04.2023 06:00 | от Константина Василева-Славейкова

Защо говорим за това?

Космосът е любима тема на деца и възрастни и обичаме да те информираме за последните новини.

Космическият кораб „Старшип“ се взриви само около три минути след излитане. Много хора се изненадаха и дори им стана смешно, че много специалисти нарекоха това „успешен провал“. Наистина звучи странно, затова искаме да ти обясним какво имат предвид (не „напредвид“, нито „впредвид“ и съвсем не „внапредвид“).



Какво е „Старшип“?

„Старшип“ е космически кораб, създаден от компанията „СпейсЕкс“ на [Илон \(Илън\) Мъск](#). Планът е един ден да може да превозва товари и хора до Луната и Марс. Висок е 120 метра: колкото сграда с 37 до 40 етажа! Може да поеме до 150 тона товар (около 38 слона!). Още по-важно: замислен е за многократно ползване. Повечето космически кораби са създадени да издържат едно излитане и само едно връщане обратно на Земята. След навлизане в земната атмосфера обикновено частите са неизползваеми. Екипажът напуска кораба с парашут, а останките изгарят и/или потъват в морето.

Подобно на самолети, корабите за многократно ползване трябва да могат да излитат и кацат наново много пъти. Това е обичайно във фантастичните филми, но в реалността е трудна за постигане и скъпа задача.

Какво се случи?

„Старшип“ бе изстрелян на 20 април 2023 г. Тестовото му излитане е историческо, защото това е най-големият космически кораб, построяван досега. Никой от специалистите в тази област не е очаквал първия опит с такъв кораб да стигне до орбита. Учените работят с изчислен риск и са наясно, че при първи опит винаги има проблеми. Всъщност експлозиите при тест не са изключение, а често срещано събитие, особено при нови ракети. Успешното отделяне от площадката за изстрелване е най-реалистичното очакване за подобно събитие. Отнема години да се усъвършенства нов проект и затова първите опити винаги са без хора (екипаж).

За непознатите с процеса избухването на „Старшип“ е видим провал. Специалистите обаче са подготвени за тестови проблеми и виждат това излитане като по-добро от очакваното.

Космическите кораби събират огромно количество информация (данни) при излитане. Този провал ще каже много ценни неща на инженерите за възникналите проблеми. Това ще помогне да ги избегнат в бъдеще. Например трябва да се разбере какво е създадо проблем с 8 от 33 двигателя и как да се избегне създаването на огромен кратер (дупка в земята) под мястото на изстрелването.

Видео: Би Би Си показват първите минути след изстрелването

НАСА ще позволи на „Старшип“ да лети с хора чак след успешен полет с товар до Луната. Преди това са предвидени поне няколко полета в орбита, с които да се докаже, че е годен за многократно ползване. Реалистично това едва ли ще е преди 2030-а.

Провалът като урок

За мнозина изразът “успешен провал” звучи смешно. Специалистите не гледат така на нещата. Те знаят, че успехът идва само чрез усъвършенстване чрез много проби и грешки. Томас Едисон е създал електрическата крушка, фонографа и ранна версия на филмова камера. Известен е като гений, но през годините е имал безброй неработещи опити. Той казва: “Не съм се провалил 10 000 пъти. Успешно открих 10 000 начина, които не работят”. Това не е сляп оптимизъм. Провал е само ако не научиш нищо от грешките и ги повториш. Ако гледаш на всяка грешка като ценен урок, ще ставаш все по-добър с всеки нов опит.

Взривът при това тестово излитане може да направи бъдещите кораби много по-сигурни. Важното е грешките да се поправят много преди хора да стъпят на борда.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
[/book/3063-uspeshen-proval-shto-za-kosmichsko-zhivotno-e-tova](http://book/3063-uspeshen-proval-shto-za-kosmichsko-zhivotno-e-tova)

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©“Вижте” е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

